

Koolidirektorid omavahel

Kord kuus saavad meie rajooni koolidirektorid omavahel kokku, kuulavad uusi juhtnööre ning peavad aru. Viimasel istumisel pioneermajas luges hariduskondise juhataja Hannes Danilov ette minister Väino Rajangu käskkirja, milles juttu koolide iseseisvalt tegutsemise võimalustest. Edasi aga arutati iseseisvusega seonduvat.

Praktikas on direktorite sõnutsi kogu aeg üsnagi iseseisvad oldud. Nn. kahestunud elu mallide järgi: paberiplaan kontrollidele, teine, jooksev ning konkreetne, tegeliku elu jaoks. Hannes Danilov ütles, et igamees tehku oma äranägemise järgi. Kuidas siis ilma plaanita? Plaanil saab ju ka korrigeerida, täiendada? Küsimusi ning ebamugavusi loomulikult tekib. Kuidas siis äkki, et pole tarvis? Taebala kooli direktor Leo Treu: «Plaan on vaid kroonika jaoks.» Pealegi tehakse kroonikat nagunii. Plaanil järgi saame ju vaadata, kuidas plaan täidetud on, arvati haridusosakonna (koondise) poolt. Igale juhul jätkus vaidlemist sel teemal tükkiks ajaks. Mis plaanis siis nõutud on? Töö lastevanematega, õpetajatega, õpilastega jne. Eks igaüks või ise mõeldagi, mida ühe või teise alla plaanida. Ja kui jätta need plaanid pidamata, siis mõni bürookraat jääb tõesti tööta. Hannes Danilov: «Miinimumeesmärk peaks kõigil olema.» Ülerajoonilisi õpilaste kokkusaamisi, võistlemisi taidluses või

spordis muidugi mõeldakse edaspidigi ette, kuid ülerajoonilistel üritustel osalemine pole enam kohustuslik. Kuidas, ega kõik koolid ju varemgi alati osalenud? Hannes Danilov: «Varem me püüdsime välja mõelda igaühe konkse, kuidas kooli sundida meie üritustel osalema. Nüüd peaks iga ettevõtmine ise enda eest kõnelema: kui on hästi organiseeritud, pole ka osalejatest puudust ja vastu-pidi.» Veeretati mõttelõnga siia-sinna ja jõuti rahani, täpselt eelarveni.

Lihula kooli direktoriss Vaike Ihermann: «Me saime kahe maja peale jooksvaks remondiks 600 rubla. See tähendab, et ma lähen Lihula sovhoosi kerjama ja Tuudile ka. Loomulikult nad annavad, vastavalt võimalustele. Hannes Saarsoo ütles kord, et me peame suhtlema võrdväärsetena, nagu direktor direktoriga. Kuid tegelikkuses pole see nii.» Rahade jaotamise süsteem on nii keeruliseks aetud, et lihtne inimene ei saa aru ja küsib: miks ei võiks majand, kui ta nagunii maksab eelarvesse, mis lõpuks tuleb tema oma maadel asuvasse kooli tagasi, seda raha otse anda? Koolidele igal aastal majapidamiskuludeks vajaminev on enam-vähem sama summa. Miks ka seda arvestatakse alati nii, et peab lisa küsima käima. Lõpuks ju leitakse ikka raha, millega näiteks elektri ja kütte eest tasuda. Direktoritel oli küllaga näiteid, kuidas eelar-

vega ettenähtud summadest pole isegi neiks kuludeks sa-geli piisanud. Tõsi, koolilt nõutakse ettepanekuid eelarve koostamiseks, arvestatakse aga harva. Oli juttu ka sellest, et esialgu lubatud summadest nii mõnigi kord osa maha võetakse. Aga kuidagi peab kooli ülal pidama ning direktor võtab jälle mütsi pihku ning läheb kerjama. Direktoritel on nähtavasti tuline õigus küsida, miks eelarvet mõistlikult, kooli soove arvestades ei koostata.

Jutuks tulid kultuuriasutuste ning koolide omavahelised suhted. Kes kelle arvel palakese või kopika rohkem saab. Seda mõtteavaldust oli paha kuulata. Justkui kisuksid kaks vaestlast teineteiselt leivatükki suust, selle asemel et jõud ühendada. Kool oli, on ja peabki olema küla kultuurielu keskus.

Mõni aasta tagasi said rajooni koolid uued sildid. Nüüd on 8-klassiliste asemel 9-klassilised ning vanad sildid valetavad. «Pange juba kohe tahvel, mille peal näiteks lihtsalt «Kasari kool»,» soovitas Hannes Danilov. Millalgi peaksid jõudma koolikantseleidesse ka uued pitsatid, tellitud nad juba on.

Selle viisaastaku lõpuks on loota lasteaed-alkukooli Uuemõisa. Esimeste ehituste nimikirjas on veel linna Wiedemanni tänava koolimaja juurdeehitus, Palivere kool, Tuudi ja «Külvaja» kool ning Risti kooli juurdeehitus ja vana maja remont.

Anneli AMMAS